

Miljø- og fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen
Miljø & Biodiversitet
miljobio@naturerhverv.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Vedr. Høring af forslag til lov om ændring af lov om drift af landbrugsjorder (driftsloven) – sagsnummer 16-0112-000003

Landbrug & Fødevarer har modtaget ovenstående lovforslag i høring med frist den 5. december 2016 og har i den forbindelse følgende bemærkninger:

Generelle bemærkninger til lovforslaget:

Landbrug & Fødevarer finder det overordentligt positivt, at man med lovforslaget nu udvider den eksisterende genopdyrkningsret i Lov om drift af landbrugsjorder fra en 15 årig genopdyrkningsret til at være permanent.

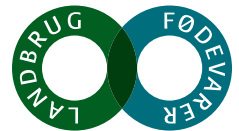
Som det fremgår af Naturpakken fra maj 2016 vil dette være med til at øge landmændenes incitament til at udlægge flere arealer til naturformål. Den foreslåede udvidelse af genopdyrkningsretten kan være med til at sikre, at flere landmænd kan lade arealer ligge hen og udvikle sig til natur, uden at det efterfølgende vil få negative konsekvenser for den fremtidige anvendelse af arealerne eller vil afkaste restriktioner i forbindelse med godkendelser af husdyrbrug.

Med udvidelsen fra 15 år til permanent mindskes den administrative byrde for lodsejere, da der ikke længere er behov for at gen-anmelde arealer efter 15 år, og lodsejeren slipper derved for den usikkerhed, der kan være i den forbindelse.

Det må således forventes, at endnu flere arealer end de ca. 70.000 ha, der allerede i dag er anmeldt, over de kommende år vil blive omfattet af ordningen, hvilket alt andet lige vil være med til at øge naturindholdet i landbrugslandet.

Det er dog centralt for Landbrug & Fødevarer at understrege, at der på trods af de foreslåede positive ændringer, fortsat er forhold i forbindelse med genopdyrkningsretten, som gør, at lodsejere vil kunne komme i en situation, hvor et areal på trods af korrekt anmeldelse ikke kan genopdyrkes. Dette kan fx være tilfældet for visse arealer beliggende inden for Natura 2000-udpegningerne eller, hvis der indvandrer en beskyttet dyre- eller planteart.

Landbrug & Fødevarer finder det yderst beklagelig, at det ikke har været muligt at gøre op med disse forhold – og skal i den forbindelse opfordre til, at de sikres en klar kommunikation til lodsejere herom. Endvidere vil Landbrug & Fødevarer på det kraftigste opfordre til, at der tages initiativ til undersøge mulighederne for at give erstatning i de tilfælde, hvor lodsejers råderet over et areal, inddrages eller mindskes på grund af indvandring af beskyttede arter.

Specifikke bemærkninger til lovbemærkningerne:

Almindelige bemærkninger, afsnit 2, side 2:

Landbrug & Fødevarer bakker helt op formålet med *Aftale om Naturpakke*, der blandt andet gennem at igangsætte indsatser med henblik på at afbureaukratisere reglerne på naturområdet, vil skabe bedre plads til naturen uden byrdefulde regler.

Det er Landbrug & Fødevarers klare opfattelse at den aktuelle lovændring vil give et incitament til at udlægge flere arealer til natur ligesom andre evt. andre forenklinger på naturområdet tillige med en række naturpakkes øvrige forslag, vil kunne have samme positive effekt.

Almindelige bemærkninger, afsnit 3.1, side 3:

Lovbemærkningerne påpeger det forhold, at der som følge af anden lovgivning kan være bestemmelser, der betyder, at lodsejer ikke kan være sikker på at kunne anvende genopdykningsretten.

Dette forhold er helt centralt for lodsejeres motivation til at udlægge arealer til natur. Landbrug & Fødevarer havde derfor ønsket, at der var tilvejebragt en løsning på dette, således at lodsejere kunne opnå sikkerhed for, at genopdykningsretten reelt kan anvendes, eller der alternativt var givet mulighed for erstatning i de tilfælde, hvor genopdykningsretten suspenderes.

Forholdet til Naturbeskyttelseslovens § 19b – anmeldeordning i Natura 2000-områder:

Det fremgår af bemærkningerne, at genopdykning af arealer inden for Natura 2000-områderne kan være omfattet af særlige forhold.

Landbrug & Fødevarer vil i den forbindelse gerne have præciseret, at anmeldeordningen jf. Naturbeskyttelseslovens § 19b, kun gælder for de aktiviteter, der fremgår af samme lovs bilag 2, og at arealer, omfattet af genopdykningsretten, som ikke falder ind under anmeldeordningens punkt 2-4, således ikke er omfattet af reglerne i kapitel 2a og derfor frit vil kunne genopdyrkes uden forudgående anmeldelse til kommunen.

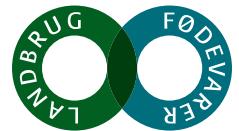
Hvis genopdykning forhindres som følge af bestemmelsen i Naturbeskyttelseslovens § 19b om anmeldeordning af visse aktiviteter, vil dette udløse erstatning til lodsejer efter reglerne i samme lovs § 19g. Dette ændrer dog ikke på det forhold, at det giver lodsejere en manglende motivation til frivilligt at udlægge arealer til natur eller udyrket areal inden for Natura 2000 områderne. Det er derfor overordentligt vigtigt, at der sikres en klar kommunikation til lodsejere om dette forhold således, at denne risiko kan tages med ind i overvejelserne inden et areal evt. anmeldes under genopdykningsretten.

I forbindelse med omtalen af anmeldeordningens anvendelsesområde bør sætningen på side 3, 3, sidste afsnit, 3. punktum ændres til:

Det gælder fx. vedvarende græsarealer i fuglebeskyttelsesområder, hvilket ikke omfatter braklagte arealer.

Forholdet til Naturbeskyttelseslovens § 29a - bilag IV-arter

Mht. til bilag IV-arter og beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 29 a, forholder det sig lidt anderledes, i det der ikke er nogen form for erstatning, hvis en lodsejer ikke kan genopdyrke et areal som er anmeldt under reglerne om genopdykningsret. Samtidig kan det være vanskeligt at forudse den konkrete risiko for indvandring af en bilag IV-art, da der ikke findes et entydigt kortmateriale over forekomster af disse arter.

Landbrug & Fødevarer skal således også i den forbindelse henstille til, at der sikres den bedst mulige kommunikation og forventningsafstemning. Organisationens vil også kraftigt opfordre til, at der tilvejebringes bedre viden om forekomsten af bilag IV arter, ligesom der ses på muligheden for erstatning, hvis genopdyrkning ikke er muligt.

Landbrug & Fødevarer skal endvidere påpege, at der i lovbemærkningerne er behov for en præcisering af beskrivelsen af beskyttelsen af bilag IV-arterne, idet de nuværende formuleringer efter organisationens opfattelse kan give anledning til en unødigt restriktiv fortolkning af reglerne.

Landbrug & Fødevarer skal på den baggrund foreslå, at teksten på side 3 nederst / side 4 øverst ændres således:

Den eksisterende tekst:

"Genopdyrkningsretten efter driftslovens § 6 kan ikke bringes i anvendelse, hvis der er indvandret bilag IV-arter, og genopdyrkningen påvirker den pågældende bestand af bilag IV-arter eller enkeltindivider forstyrres eller dræbes. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning kan i særlige tilfælde dispensere fra forbuddene."

- bør præciseres til:

"Genopdyrkningsretten efter driftslovens § 6 kan ikke bringes i anvendelse, hvis der er indvandret bilag IV arter, og genopdyrkningen kan beskadige eller ødelægge den økologiske funktionalitet af arternes yngle- eller rasteområder, i arternes naturlige udbredelsesområder. Opdyrkningen kan heller ikke tillades, hvis enkeltindivider dræbes, eller hvis arten forstyrres i en grad så det har skadelig virkning for bestanden eller arten. Styrelsen for Vand- og Naturforvaltning kan i særlige tilfælde og evt. med vilkår om afværgeforanstaltninger dispensere fra forbuddene."

Forholdet til artsfredningsbekendtgørelsen:

Mht. til reglerne i Artsfredningsbekendtgørelsen – herunder beskyttelse af blandt andet orkideer - vil lodsejere også kunne komme til at stå i en situation, hvor et areal på trods af anmeldelse til genopdyrkningsret, ikke vil kunne opdyrkes, fordi der har indfundet sig beskyttede arter.

Beskyttelsen i artsfredningsbekendtgørelsen er overvejende nationalt bestemt, og på den baggrund finder Landbrug & Fødevarer det helt urimeligt og i strid med beskyttelsen af den private ejendomsret, at lodsejer kan miste råderetten over et areal uden at blive erstattet herfor.

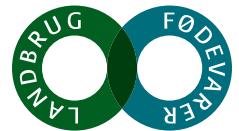
Organisationen skal derfor på det kraftigste opfordre til, at der enten i forbindelse med nærværende lovforslag eller i anden sammenhæng sker en ændring af artsfredningsbekendtgørelsens regler om erstatningsfri rådighedsindskrænkninger, således at det sidestilles med ekspropriation.

I forbindelse med lovbemærkningerne er der også behov for en præcisering af omfanget af beskyttelsen i det, der med artsfredningsbekendtgørelsen er tale om en individbeskyttelse og ikke en egentlig levestedbeskyttelse.

Teksten på side 4 bør derfor ændres således:

Den eksisterende tekst:

Genopdyrkningsretten efter driftslovens § 6 vil ikke kunne gøres gældende overfor sådanne fredninger, fx. voksesteder for visse arter af orkidéer, hvor genopdyrkningen påvirker den pågældende bestand

- bør præciseres til:

Genopdyrkningsretten efter driftslovens § 6 vil ikke kunne gøres gældende overfor sådanne fredninger af fx visse arter af orkidéer, hvor genopdyrkningen vil påvirke det enkelte individ.

Endvidere bør der ske en klarlæggelse af omfanget af forbuddet mod genopdyrkning på følgende områder:

- Der skal fremgå tydeligt, at selvom der indfinder sig en fredet art på et areal, vokser arealet det ikke ind i § 3-beskyttelse, hvis det er anmeldt til permanent genopdyrkningsret
- Der skal opstilles klare retningslinjer for, hvor stor en andel af et givent areal, der ikke må genopdyrkes, hvis en beskyttet art har indfundet sig, således at det ikke nødvendigvis er hele arealet, hvor dyrkningsretten mistes.
- Det skal sikres, at hvis arten holder op med at bruge arealet, skal muligheden for genopdyrkning fortsat være til stede.

Almindelige bemærkninger, afsnit 3.1, side 4:

Det skal tydeliggøres, at kravet om underretning af kommunen før genopdyrkning kun, som det også fremgår af bemærkningerne, har til formål, at opdatere kommunens kendskab til arealets status. Lodsejer kan umiddelbart efter underretning af kommunen foretage genopdyrkningen, hvis den er i overensstemmelse med reglerne om genopdyrkningsretten, og skal ikke afvente en evt. reaktion fra kommunen.

Almindelige bemærkninger, afsnit 3.2, side 4:

Sætningen side 4 nederst / side 5 øverst foreslås ændret til:

*Dog vil udviklingen af naturværdien være af midlertidig karakter, da arealet **kan** forventes genopdyrket på et tidspunkt.*

Almindelige bemærkninger, afsnit 3.3, side 5:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med at konstatere, at der med den foreslåede udvidelse af genopdyrkningsretten vil være tale om en direkte og ubetinget adgang til at genopdyrke et areal, uanset om arealet i mellemtiden måtte have opnået en naturkvalitet, der medfører, at arealet uden genopdyrkningsretten ville være omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Der er således ikke behov for en forudgående dispensation eller tilladelse til at genopdyrke et areal omfattet af genopdyrkningsretten. Driftslovens § 6 indebærer med andre ord, at anmeldte arealer slet ikke bliver omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

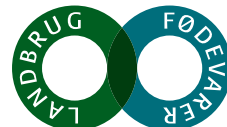
Det er for Landbrug & Fødevarer væsentligt,

- at kompetencefordelingen mellem kommuner og NaturErhvervstyrelsen tydeliggøres, således, at det klart fremgår, at kommunen alene har en rolle ved anmeldelse af arealet
- at det – evt. via krydshenvisning i Naturbeskyttelseslovens § 3 – kommer til at fremgå, at genopdyrkningen ikke vil kræve en dispensation at dyrke arealet igen, men at retten til at genopdyrke gælder umiddelbart og ubetinget. Det bør således fremgå af Naturbeskyttelsesloven, at der med Lov om drift af landbrugsjorder § 6, er tale om en undtagelse fra reglerne i § 3.

Landbrug & Fødevarer er endvidere meget tilfreds med, at allerede anmeldte arealer, som er anmeldt til 15 års genopdyrkningsret i perioden 1. september 2004 til 1. juli 2017, automatisk overgår til permanent genopdyrkningsret.

Almindelige bemærkninger, afsnit 7, side 6:

Landbrug & Fødevarer er helt enige i beskrivelsen af de miljømæssige konsekvenser ved lovforslaget. Som tidligere nævnt vil ændringen være med til at styrke lodsejers incitament til at

udlægge flere arealer til natur, ligesom det som hovedregel bliver muligt at have arealerne liggende uopdyrket i længere tid uden at det vil få konsekvenser for råderetten over arealet.

Andre forhold:

Landbrug & Fødevarer skal opfordre til, at anvendelsesområdet af genopdykningsretten beskrives udførligt i en revideret vejledning til loven.

I denne forbindelse bør det fremgå, at både mini-vådområder og regnvandsbassiner af NaturErhvervstyrelsen er vurderet som omfattet af reglerne og vil kunne anmeldes til genopdykningsret. Dette fremgår af mailkorrespondance med SEGES, der forespurgte herom i hhv. oktober 2014 og november 2015.

Med venlig hilsen

Karen Post
Chefkonsulent

Vand og Natur

D +45 33 39 46 52
M + 45 22 99 84 83
E kpo@if.dk